

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklařa finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesine Yönelik Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/1H/SER/TR

Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Türkiye'nin Yeşil Mutabakat Eylem Planı

Faaliyet 3.2.3. Döngüsel Ekonomi Doğrultusunda Entegre Atık Yönetimi Konusunda Eđiticilerin Eđitimi

Elif Berrak Taşyürek
Ticaret Bakanlığı
AB Tek Pazar ve Yeşil Mutabakat
Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü

16-19 Eylül 2024 Sakarya, Türkiye

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

***AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI***

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Sürdürülebilir
Dönüşümün
Finansmanı

Adil
Geçiş

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 16 Temmuz 2021

❖ **Eylem Planı**, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere **9 ana başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından uygun görülen 81 eylemi** içermektedir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı İhtisas Çalışma Grupları

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI İHTİSAS ÇALIŞMA GRUPLARI

İhtisas Çalışma Grubu	İÇG Koordinatörü Kurum
1. AB SKDM İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
2. Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
3. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
4. Teknolojik Dönüşüm/Gelişim İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5. Sürdürülebilir Nihai Tüketim İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
6. Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
7. Sıfır Kirlilik Eylemi İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
8. Çelik Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
9. Alüminyum Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
10. Çimento Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
11. İnşaat Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
12. Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
13. Yeşil Finansman İhtisas Çalışma Grubu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
14. AB Projelerinin Finansmanı İhtisas Çalışma Grubu	Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı
15. Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
16. Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu	Tarım ve Orman Bakanlığı
17. Sürdürülebilir Akıllı Hareketlilik İhtisas Çalışma Grubu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
18. Adil Geçiş Politikaları İhtisas Çalışma Grubu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19. Eğitim-Öğretimde Yeşil Dönüşüm İhtisas Çalışma Grubu	Milli Eğitim Bakanlığı
20. Sürdürülebilir Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuat Uyumu İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

55'e Uyum Fit for 55

- Emisyon azaltımına yönelik mevzuat çalışmaları
- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

- Döngüsel Ekonomi mevzuatları
- Sustainable Products Initiative Atık mevzuatı revizyonu
- Endüstriyel Emisyonlar

Yatay Alanlar

- Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü
- Yeşil Aklamanın Önlenmesi
- Zorunlu Yeşil Kamu Alımları

55'e Uyum (Fit for 55) Paketi

- Emisyonların 2030 yılına kadar **en az %55** oranında azaltılması hedefi
- «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu
- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Tüzüğü
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Tüzüğün revizyonu
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- «ReFuelEU Havacılık» ve «FuelEU Denizcilik» inisiyatifleri

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AB SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI - KAPSAM

DEMİR-
ÇELİK

ALÜMİNYUM

DOLAYLI
EMİSYONLAR

HİDROJEN

ÇİMENTO

Karbon kaçağı
riski yüksek
öncelikli
sektörler

Sektör ve
emisyon
kapsamı
genişleyebilir

ELEKTRİK

GÜBRE

AB ETS
Sektörleri
(2030)

GEÇİŞ DÖNEMİ
1 Ekim 2023-31 Aralık
2025

Raporlama / Veri

ANA UYGULAMA
DÖNEMİ
1 Ocak 2026 itibariyle

SKDM İhtisas Çalışma Grubu

- SKDM kapsamında raporlama, doğrulama, akreditasyon
- SKDM kapsamında rekabetçiliğimizin korunması- Sektörel dekarbonizasyon Demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre sektörleri düşük karbonlu yol haritaları Hurda ve alternatif hammadde kullanımı, yeşil enerjiye geçiş

Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu

İklim Kanunu- Ulusal Emisyon Ticareti Sistemi tesis edilmesi

Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu

Enerji kaynaklı emisyonların azaltılmasına yönelik çalışmalar- Yenilenebilir enerjiye geçiş

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL EKONOMİ

KARBON EMİSYONLARININ DÜŞÜRÜLMESİ

ÜRÜN YAŞAM DÖNGÜSÜ – ÇEVRE

AYAK İZİ

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ

AB PAZARINA GİRİŞTE YENİ KURALLAR
YENİ UYGUNLUK DEĞERLENDİRME/SERTİFİKASYON
SÜREÇLERİ

ECO-DESIGN

Ürün Bazlı Eko-tasarım Kuralları
Atık Yönetimi- Genişletilmiş Üretici
Sorumluluğu Özen Yükümlülüğü-
Sosyal Haklar Zorunlu Yeşil Kamu
Alımı Kriterleri
Dijital Ürün Pasaportu

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM PLANI

DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM PLANI KAPSAMI ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü

Yapı Malzemelerinin Revizyonu Tüzüğü

Taslağı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları

Tüzüğü Taslağı

Döngüsel Araç Tasarımı Kuralları ve Ömrünü Tamamlamış Araçların (ÖTA) Yönetimine ilişkin

Tüzük Taslağı Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Materyallere İlişkin Komisyon

AMBALAJ VE AMBALAJ ATIKLARI TÜZÜĞÜ TASLAĞI-2024

Eko Tasarım ve Etiketleme Kuralları

2030 – Yanlızca yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir ambalajlar Plastik ambalajda zorunlu geri dönüştürülmüş içerik:

2030 yılı için %10-%35, 2040 yılı için

%50-%65 AB ile eşdeğer toplama

sistemine sahip olma

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLER İÇİN EKO-TASARIM TÜZÜĞÜ- ESPR

28 Haziran 2024

AB PAZARINA GİRİŞ İÇİN EKO-TASARIM KURALLARI

- Dayanıklılık, yeniden kullanılabilirlik, tamir edilebilirlik, geri dönüştürülebilirlik
  - Sakıncalı girdilerin varlığı
  - Enerji, su, kaynak kullanımı ve verimliliği
- Asgari geri dönüştürülmüş içerik (tüketim-sonrası)
  - Çevresel etkiler: karbon ve çevre ayak izi
- Atık oluşturma düzeyi-paketleme vs kaynaklı
  - Mikroplastik salınımı

ÜRÜN BAZLI EKO TASARIM KURALLARI

Çalışma takvimi- 19 Nisan 2025

2025-2028 dönemi

Hazır giyim ve ayakkabı, mobilya, lastik, deterjan, mineral yağlar,
kimyasallar, ICT,
demir-çelik, demir harici metaller, alüminyum

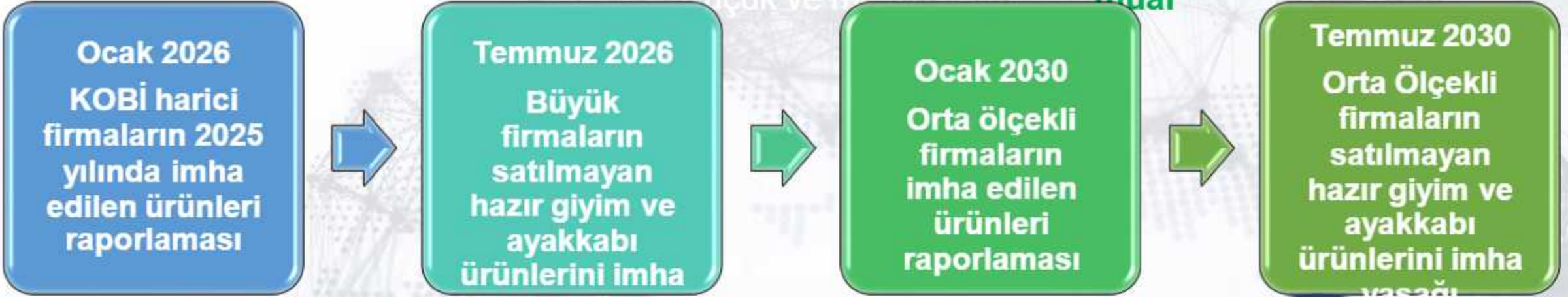
T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SATILMAYAN ÜRÜNLERİN İMHASI YASAĞI

Satılmayan ürünlerin imhasına ilişkin raporlama gereklilikleri
Hazır giyim ve ayakkabı sektöründe doğrudan yasak- 2 yıl
Orta Ölçekli İşletmeler- 6 yıl geçiş süreci

Küçük ve mikro işletmeler muaf

İmha: Yeniden kullanım, tamir veya yeniden üretim amaçlı hariç ürünün imhası

Geri dönüşüm de imha tanımına giriyor

Satılmayan ürün: Stok fazlası, tüketici iadesi vb gibi üretilmiş nihai ürün

**DÖNGÜS
EL
EKONOMİ
MODELLE**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL ATIK EKONOMİSİ

ATIK ÇERÇEVE TÜZÜĞÜ REVİZYONU

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu

Tekstil atıklarının ayrı toplanması -2025

Ürünün toplanması ve dögüsel ekonomiye kazandırılmasından atık haline dönüşmesi sürecine kadar tüm aşamalardan üreticinin bizzat sorumlu olması

GÜS ÜCRETLERİ- Ürün mevzuatlarında belirlenecek kategorilere göre ekomodülasyon

Dögüsellik artıkça azalan oranda ücretlendirme

GÜS ücretlerinin atık yönetimi finansmanında kullanılması

TÜKETİM SONRASI ASGARİ GERİ DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ İÇERİK

**ZORUNLULUKLARININ KARŞILANMASI AB İLE EŞDEĞER
ATIK YÖNETİMİ KRİTERİ**

DÖNGÜSEL ATIK EKONOMİSİ

ATIK SEVKİYATI TÜZÜĞÜ – 2024/1157- 20 Nisan 2024

OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatının kısıtlanması

OECD üyesi ülkelere atık ihracatının izlenmesi Plastik atık ihracatında sıkı izleme prosedürleri Plastik atık ihracatı kısıtlamaları- **21 Kasım 2026**

Geri dönüşüm tesislerinin denetlenmesi (Endüstriyel Emisyonlar Direktifi

kapsamında MET'lere uyum) -**21 Mayıs 2027**

NEDEN ÖNEMLİ:

- Demir çelik gibi düşük karbonlu üretim için hurdaya ihtiyaç duyan sektörlerin hammadde ihtiyacının karşılanması
  - Asgari geri dönüştürülmüş içerik zorunlulukları
  - Geri dönüşüm tesislerinin MET'lere uyumu

Atık sonu kriterleri ile belirlenmesi

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YATAY ALANLAR

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ DİREKTİFİ

İnsan hakları, sosyal haklar, çevre yaklaşımlarına etkiler

2027 (+5000 istihdam 1,5 milyar Euro ciro)

2028 (+3000 istihdam, 900 milyon Euro)

2029 (+1000 istihdam, 450 milyon Euro)

Greenwashing

ALDATICI YEŞİL SÖYLEMLERİN ENGELLENMESİ

Tüketici Hakları Direktifi ve Haksız Rekabet Direktifinin
revizyonu

Eko-etiket mevzuatının

revizyonu Yeşil Beyanlar

Direktifi Taslağı

**ZORUNLU YEŞİL KAMU ALIMLARI
KRİTERLERİ**

ORMANSIZLAŞTIRMANIN ÖNLENMESİ TÜZÜĞÜ- 9 Haziran 2023

Regulation on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) No 995/2010

Mevzuat kapsamı: Palm yağı, sığır eti, ağaç/ahşap ürünleri, kauçuk, kahve, kakao ve soya ve bunların türevleri (deri, çikolata ve mobilya)

İki yılda bir yapılacak gözden geçirme ile kapsam genişlemesi

- AB pazarına sunulan ve AB'den ihraç edilen
  - Ürünlerin ormansızlaşmaya sebep olmaması
  - İlgili ülke mevzuatına uygun üretilmesi
- (arazi kullanım hakkı, çevrenin korunması, işçi hakları, vergi, yolsuzlukla mücadele vb)

- Özen yükümlülüğü beyanı taşınması

Uygulama tarihi: 30 Aralık 2024

Küçük ve mikro işletmeler: 30 Haziran 2025

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

MEVCUT ÇALIŞMALAR

ULUSAL DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM
PLANI İÇG

ULUSAL ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR MEVZUATI
ÇALIŞMALARI

SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM VE
ÜRETİM İÇG SÜRDÜRÜLEBİLİR
NİHAİ TÜKETİM İÇG

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLERE İLİŞKİN TEKNİK MEVZUAT

UYUMU İÇG ATIK SEVKİYATI YOL HARİTASI
ULUSAL ATIK YÖNETİM PLANI -2023-2035

MEVCUT ÇALIŞMALAR

ÇEVRE ETİKETİNİN
YAYGINLAŞTIRILMASI

YEŞİL OSB VE YEŞİL ENDÜSTRİ BÖLGESİ SERTİFİKASYON SİSTEMİNİN
YAYGINLAŞTIRILMASI

ULUSAL YAŞAM DÖNGÜSÜ VERİ TABANININ GENİŞLETİLMESİ

SU VERİMLİLİĞİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK
ÇALIŞMALAR

YEŞİL AKLAMANIN ÖNLENMESİ

FARKINDALIK ARTIRMA VE DİPLOMASI

FİNANSMAN İMKANLARI

Responsible

**TİCARET BAKANLIĞI- YEŞİL MUTABAKATA UYUM
PROJESİ DESTEĞİ**
5 yıl süreyle-10 milyon TL'ye kadar danışmanlık desteği

MEVCUT DURUM
ANALİZİ YOL
HARİTASI

YEŞİL
DÖNÜŞÜME
YÖNELİK
PROJELER

İLERLEMENİN
İZLENMESİ VE
DOĞRULAMA

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı Internet Sayfası

YEŞİL DÖNÜŞÜME
YÖNELİK HEDEFLERE
ERİŞİMDE
KULLANILABİLECEK
FİNANSMAN İMKANLARI

YEŞİL MUTABAKAT
https://ticaret.gov.tr/ds-@skler/yesil-mutabakat

ANA SAYFA KURUMSAL TEŞKİLAT MEVZUAT İSTATİSTİK ÜLKELER İLETİŞİM YEŞİL MUTABAKAT ENGLISH E-HİZMETLER

YEŞİL MUTABAKAT

Türkiye ekonomi ve sanayisinin yeşil dönüşümü, kapasite ve sürdürülebilir bir büyümenin teşvik edilmesini yarı sera, iklimden AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elezirdir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda iklimin küresel değer zincirlerine entegrasyonunu geliştirilmesi ve uluslararası yalınlarından alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir.

AB Emisyon Ticaret Sistemi

Genel Bilgi

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Çalışma Grubu

AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

AB Döngüsel ve Sürdürülebilir Sanayi Politikaları

AB Sürdürülebilir Tarım Politikaları

Duyurular

Yeşil
Mutabakat
Eylem
Planı
2021

YEŞİL MUTABAKAT ÇALIŞMA GRUBU

YILLIK FAALİYET
RAPORU

2022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Teşekkürler

Elif Berrak TAŞYÜREK
AB Tek Pazar ve Yeşil Mutabakatı
Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü
abtekpazar@ticaret.gov.tr

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklařa finanse edilmektedir

İlginiz için teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr